

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm(at)gov.fi

Lausuntopyyntönnö 20.12.2024, VM088:00/2024; VN/13506/2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Päijät-Hämeen Yrittäjät haluaa tuoda esille vakavan huolensa ja kielteiset elinvoima-vaikutukset liittyen hallituksen esitykseen makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan nostamisesta 14 prosentista 25,5 prosenttiin. Lakiesityksen vaikutukset Päijät-Hämeen elinkeinoelämälle, työllisyydelle ja yrittämisen edellytyksille ovat vahvasti negatiiviset. Vaikutukset koskettavat koko Suomea, sillä käsillä on aito huoli, että Fazerin suklaatehdasinvestointi toteutetaan naapurimaassa.

Lukuisat pienyritykset kärsisivät

Hallitusohjelman mukaan "hallitus turvaa yrittämiselle ja investoinneille vakaan toimintaympäristön ennakoitavalla ja vakaalla sääntelyllä sekä verotuksella." Esitys makeisten ja suklaan arvonlisäveron korottamisesta sitä vastoin vaikeuttaa merkittävästi yritysten ennakointikykyä ja lisää toimintaympäristön epävarmuutta. Taloudellisesti muutenkin haastavina aikoina tämän kaltaiset veronkorotukset eivät voi olla vaikuttamatta yritysten jo valmiiksi laahaaviin investointi- ja kasvuvalmiuksiin. Veronkorotus olisi haitaksi lukuisille pienyrityksille. Muutos koskisi toimialoja, joilla on paljon pieniä toimijoita: esimerkiksi kauppoja, kioskeja, kahviloita ja ravintoloita, elokuvateattereita ja kuntosaleja.

Haittaa kilpailukykyä ja kilpailuneutraaliutta

Päinvastoin kuin mitä hallitusohjelmassa on tavoiteltu, veronkorotus heikentää kotimaisen elintarviketeollisuuden kilpailukykyä. Veronkorotus voi johtaa halvempien tuontituotteiden osuuden kasvuun, jolloin kotimaisten alan yritysten kilpailukyky kärsii. Tällä ei talouskasvua vahvisteta. Yrittämisen edellytykset ovat viime vuosien korkotilanteen, maailmantalouden suhdanteiden sekä ostovoiman heikentymisen vuoksi kiristyneet muutenkin. Veronkorotukset vaarantavat orastavan talouskasvun ja vaikeuttavat erityisesti pk-yritysten investointi-, kehittämis- ja rekrytointiedellytyksiä.

Lisäksi huomautamme, että jos alv-korotuksella tähdätään terveysvaikutuksiin, silti esimerkiksi runsaasti suolaa ja rasvaa sisältävät tuotteet jäävät korotuksen ulkopuolelle. Makeisten ja suklaan alv-verokannan nostoon liittyy ongelmia valtion tuen ja kilpailuneutraalisuuden näkökulmasta, ja onkin todennäköistä, että esitys ei tule etenemään EU-tasolla.

Päijät-Hämeessä vaarana suuri elinvoimatappio

Erityisen vahingollinen veronkorotus on Päijät-Hämeelle, jossa on tehty pitkään työtä Fazerin Lahteen kaavaillon suklaatehtaan investointipäätöksen saamiseksi maaliin. 750 miljoonan euron tehdasinvestointi tarkoittaisi toteutuessaan Lahden seudulle satoja työpaikkoja ja erittäin merkittäviä kumulatiivisia elinvoimavaikutuksia. Valtava tehdasprojekti ja sen tuomat sadat työpaikat sekä seudulle sijoittuvat uudet työntekijät tarkoittavat erittäin merkittävää liiketoimintamahdollisuutta lukuisten toimialojen paikallisille yrityksille. Ehdotettu arvonlisäveron korotus on jo aiheuttanut investointipäätöksen viivästymisen. Tehdasinvestoinnin peruuntuminen olisi suuri tappio paitsi Päijät-Hämeen, myös koko Suomen elinkeinoelämälle.

Yksi hallitusohjelmataavoitteista on suomalaisen elintarvikeviennin edistäminen. Päijät-Hämeessä on jo pitkään panostettu strategisesti elintarviketeollisuuteen ja alan liiketoiminnan, osaamisen ja kansainvälistymisedellytysten kehittämiseen. Tämä suotuisa alueellinen elinvoiman ja strategisen erikoistumisen kehitys vaarantuu, jos merkittäviltä investoinneilta katoavat edellytykset.

Päijät-Hämeen Yrittäjät vaatii, että hallitus vielä arvioi uudelleen esityksensä yritys- ja elinvoimavaikutukset ja huomioi sen negatiiviset vaikutukset yrittämisen edellytyksille, työllisyydelle ja sen myötä myös julkiselle taloudelle.

Kunnioitavasti

Päijät-Hämeen Yrittäjät